

atter udtale mig imod denne Løfte. Vel søler jeg godt, at jeg hellere maatte have tiet, efterat jeg har set, at Udvalget paa dette Punkt enstemmig har sluttet sig til Udloftet med uvæsentlige Forandringer; men min Overbevisning har forbudt mig at tie. Jeg kan ikke Andet end fremdrage den Føje, som jeg tror maa ligge i dette Forslag. Jeg skal ikke videre indlade mig paa at undersøge, hvad der kan have dikteret en saadan Bestemmelse; i alt Fald forekommer det mig, at det har maattet være Hensyn til Kommunitæstæns Løve eller Hensynet til Skatteyderne, thi jeg kan ikke forestille mig, at noget Medlem kan mene, at man ved Lov kan foreskrive det Forhold, der bør herske mellem Forældre og Børn. Jeg tror ikke, at det lader sig foreskrive, og altsaa bliver det efter min Mening et rent pekunicert Spørgsmaal. Jeg er villig til med den høitærede Minister saavel som med Udvalget at erkende, at der gives Tilfælde, hvori det næsten maa siges at være forargeligt at se Forældre unddrage sig for at opfylde deres Forpligtelser imod deres Børn, eller at se Børn unddrage sig for at opfylde deres Forpligtelser imod deres Forældre, og dersom det var muligt ved Lovbestemmelser at ramme saadanne Tilfælde, skulde jeg være villig til at følge med; men idet vi søge at ramme disse — hvad jeg, som sagt, vilde anse for rigtigt, hvis det var muligt —, tage vi dem alle med, og i vor Stræben efter at gjøre, hvad Alle kunne være enige om var rigtigt, kunde det let hændes, at vi kom til i mange Tilfælde at gjøre Uret og Ubillighed. Jeg tænker mig saaledes et Barn, som allerede i sit 6te eller 7de Aar er gaaet ud fra sine Forældre og fra det Dieblit har enceret sig selv og aldrig har modtaget fra Forældrene Andet end Brød og Klæder, indtil det naaede hin Alder, men som har arbejdet sig fremad igjennem Møje og Besvær; saa skal Sogneraadet kunne, maasse af smaalige Hensyn, paalægge det et Bidrag til Forældrene. Er det Ret og billigt? Nu vil der maasse blive sagt: Ja, thi der er dog et Baand mellem Forældre og Børn, som maa hævedes. Ja, men det er ogsaa muligt, at Forældrenes Stilling overfor et Barn er saaledes, at Barnet ikke kan nære nogen Kjærlighed til Forældrene. Hvis det er saaledes, er det da virkelig vel overveiet, at Samfundet skyder den Pligt fra sig, som det efter min Formening maa have, og lægger den alene over paa Barnet? Jeg kan ikke se det. Paa samme Maade, som det kan forholde sig med saadanne Børn, kan det ogsaa forholde sig med uægte Børn. Der gives maasse uægte Børn, der neppe kjende deres Moder, de have aldrig hørt Moderkjærlighedens Ord af hendes Mund, ikke at tale om, at de ikke have nydt Meie af hende. Paa samme Maade, som det forholder sig med andre Børn, kan det forholde sig med disse

uægte Børn, nemlig, at naar Samfundet har oplydt deres Moders Kræfter, skulde det kunne siges til Barnet: Du har nu først Forjærgelsespligt, og først naar dine Kræfter ikke strække til, træder Samfundet til. Det er disse Betragtninger, der gjøre det pinligt for mig at gaa ind paa en saadan Bestemmelse, og jeg kan derfor ikke Andet end paa det mest Indtværgende fravaade det høie Thing i denne Almindelighed at slaa denne Bestemmelse fast. Og hvilken Indflydelse kan det ikke faae paa kommende Familieforhold, Forhold, som for Fremtiden skulle stiftes! Jeg har allerede ved Sagens 1ste Behandling fremhævet, at, naar vi tænke os en ung velhavende Mand staa i Begreb med at indgaa Forbindelse med en fattig Pige, saa har det dog hidtil været saaledes, at den unge Mand kun har havt Hustruene og den Familie, han stifter, at forsyge, men at det herefter kan komme til at stille sig saaledes, at den unge Mand maa være fattet paa i det Dieblit, han staaar i Begreb med at indtræde i en saadan Forbindelse, da tillige at tage hendes gamle Forældre under Forjærgelse. Hvad vil det føre til? Det maa efter min Opfattelse føre til, at der vil graves en endnu større Kluft mellem Rig og Fattig, og mange Forbindelser ville maasse forhindres, som ikke burde forhindres. Og naar jeg dernæst ser hen til, om det vil fremme Virkelysten hos de mindre Bemidlede, der ere udsatte for at rammes af Bestemmelsen, saa tror jeg, Svaret vil blive Nei. Der er noget Pinligt, om jeg saa maa sige, i at være sat under et saadant Opsyn, at hvor meget man end arbejder fremad, saa er der dog en vis Grændse for, hvad jeg kan lægge til Side for mig selv, idet Fattigbestyrelsen med Overførighedens Samtykke kan paalægge mig at give Afkald paa en Del deraf. Jeg tror ikke, det vil være egnet til at fremme Virkelysten. Og naar vi dernæst se hen til, hvilke Anstrengelser der gjøres rundt om i Landet, for at faae den store Arbejderklasse til at spare og lægge Noget hen til deres Alderdom — der oprettes jo Alderdomsforjærgelsesforeninger, og andre Foreninger stiftes for at vænne den til at spare og lægge til Side — tør vi saa, naar dette bliver holdt Arbejderne for Die, haabe, at de ville tro paa det Velmente i vore Opmuntringer til dem til at spare og lægge til Side til deres gamle Dage? Jeg tror Nei; Bestemmelsen vil ogsaa lamme og svække i denne Henseende. Og hvorledes vil Mængden egentlig opfatte en saadan Lovbestemmelse? Jeg frygter for, at den vil gjøre et daarligt Indtryk paa den store Mængde; jeg frygter for, at det vil blive opfattet som en Stræben fra Skatteydernes Side efter at tage det Yderste af disse Folk, som man kan, og det vil ikke være heldigt. Det skulde ikke forundre mig, om disse Folk vilde komme til at se en Smule